

SÖKANDE

██████████ med enskild firma Senspero ledarskap och organisationsutveckling (Senspero), ██████████

██████████

MOTPARTER

1. Upphandlingscenter, 222000-2527
Slottsgatan 118
602 22 Norrköping

2. Finspångs kommun, 212000-0423
3. Hyresbostäder i Norrköping AB, 556064-5847
4. Kinda kommun, 212000-0399
5. Mjölby kommun, 212000-0480

Ombud för 2-5: Upphandlingscenter
adress som ovan

6. Styrup AB, 556862-7698
c/o ██████████

██████████

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan delvis och förordnar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Rättelsen ska bestå i att en ny anbudsprövning genomförs varvid Upphandlingscenter ska utgå ifrån att det saknas skäl att förkasta Sensperos anbud med hänvisning till att kravet om referenser enligt punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget inte är uppfyllt.

Förvaltningsrätten avslår ansökan i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Upphandlingscenter genomför som företrädare för Linköpings kommun och Norrköpings kommun samt på uppdrag av Finspångs kommun, Hyresbostäder i Norrköping AB, Kinda kommun samt Mjölby kommun en upphandling avseende ramavtal för leveranser av utbildningar inom kommunikation och konflikthantering, dnr UH-2015-360. Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande enligt LOU och tilldelningsgrund är ekonomiskt mest fördelaktigt anbud. Upphandlingscenter underrättade den 18 januari 2016 om sitt beslut att tilldela Styrup AB (Styrup) kontrakt i upphandlingen. I upphandlingsrapport till beslutet anges att anbud från bl.a. Senspero förkastats då det inte bedömts uppfylla samtliga i förfrågningsunderlaget uppställda krav. I ett e-postmeddelande till Senspero samma dag har Upphandlingscenter förtydligat att det krav som Senspero inte uppfyllt är kravet i punkt 8.0 i förfrågningsunderlaget eftersom Sensperos referensuppdrag från Katrineholms kommun med referenten Solbjörg Skarbö Bergkvist (Referensuppdraget), på sätt krävs, inte avser utbildning inom kommunikation och/eller konflikthantering.

Senspero ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny anbudsprövning genomförs, varvid Senspero anses uppfylla ovan nämnda krav och Styrup diskvalificeras som anbudsgivare.

Upphandlingscenter och Styrup begär att ansökan om överprövning avslås.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Senspero

Sensperos anbud

Upphandlingscenter har brutit mot LOU genom att bedöma Sensperos anbud i strid med förfrågningsunderlaget. Senspero har uppfyllt samtliga ställda kvalificeringskrav och därmed även kravet på referensuppdrag enligt punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget. Referensuppdraget utgör ett uppdrag avseende en sådan utbildning inom kommunikation och/eller konflikthantering som Upphandlingscenter har efterfrågat i den aktuella punkten.

Av beskrivningen av Referensuppdraget i Sensperos anbud framgår tydligt att det är fråga om en utbildning i kommunikation. Första meningen i beskrivningen av Referensuppdraget lyder "Hela utbildningens upplägg bygger på att utveckla ledarnas kommunikativa förmåga". Därefter går beskrivningen vidare med att exemplifiera detta på olika sätt, i många stycken likt det Upphandlingscenter efterfrågar i delmålen för beskrivningen av utbildningsmetod i anbudsfrågan. Beskrivningen avslutas med en summerande beskrivning av utbildningen.

De skäl till förkastande som Upphandlingscenter anför i sitt meddelande refererar till Referensuppdragets titel (Personligt ledarskap för chefer) och syfte (att bidra till chefers personliga och professionella utveckling samt att bidra till hälsofrämjande organisationer med ett salutogent och etiskt ledarskap). Upphandlingscenter har därmed bortsett från Referensuppdragets innehåll, vilket rimligtvis är det som först ska bedömas för att avgöra om referensuppdraget är en "utbildning inom kommunikation och/eller konflikthantering". En utbildnings titel och syfte kan uppdragsgivaren fritt definiera. Man kan t.ex. tänka sig att uppdragsgivaren vill skapa intresse för

utbildningen hos målgruppen genom att sätta ett intressant namn på den. Sensperos erfarenhet är att få organisationer och företag håller utbildningar i kommunikation enbart för att utbilda i kommunikation utan istället för att uppnå en önskad effekt i organisationen, t.ex. högre effektivitet, större medarbetarnöjdhet, ökad arbetsglädje och handlingsutrymme för ledare, högre servicegrad till kommuninnevånare och näringsidkare med mera. På så sätt är syftet med en utbildning inte samma sak som dess innehåll. I förfrågningsunderlaget finns inte heller något krav på vad referensuppdragets titel eller syfte ska vara eller inte får vara.

Upphandlingscenters resonemang visar på en genomgående missuppfattning från Upphandlingscenters sida att "ledarskap" och "kommunikation för chefer" skulle stå i något slags motsatsförhållande sinsemellan. Upphandlingscenter skriver att de förkastat Sensperos referensuppdrag för att det "inte endast omfattar kommunikation och/eller konflikthantering" utan "även innefattade utbildning inom ledarskap". Senspero menar att det är ett erkänt faktum inom den akademiska världen att ledarskap och kommunikation är intimt sammankopplade. Aktuell forskning visar till och med att kommunikation kanske är den viktigaste färdigheten för framgångsrikt ledarskap.

Upphandlingscenter anför att "Sensperos referensuppdrag avsåg en mycket bredare utbildning." Det påståendet grundar sig i missuppfattningen om att ledarskap och kommunikation i grunden skulle vara olika saker. Aktuell 80-timmars utbildning var inte "mycket bredare". Den var lite bredare men framförallt mycket djupare än vad en 20-timmars utbildning hade varit. Referensuppdraget ifråga var en förlängd och fördjupad version av den kortare utbildningen i kommunikation och konflikthantering på tre dagar som Senspero levererat flera gånger i Katrineholms kommun. Det längre formatet gav möjlighet att koppla kommunikation till ledarnas praktiska vardag, verksamheternas behov och kommunens önskemål om hur kommunikationen ska utvecklas. Utbildningen tog hänsyn till att varje ledare är unik och

behöver utveckla sin kommunikation från det uppdrag och sammanhang de befinner sig i. Därav också titeln “personligt ledarskap för chefer”.

Eftersom det inte finns något motsatsförhållande mellan en utbildning i “ledarskap” och “kommunikation för chefer” och eftersom de syften som beskrivs med utbildningen åstadkoms genom att utveckla deltagarnas förmåga att kommunicera effektivt, så framstår det tillsammans med beskrivningen av utbildningens innehåll tydligt att den absoluta merparten av denna 80-timmars utbildning var “inom kommunikation och konflikthantering för målgruppen chefer”. Senspero ansåg detta vara så självklart och med flera gångers marginal i omfattning mot minimikravets 20 timmar att inget ytterligare förtydligande kunde behövas. Sensperos anbud borde därför inte ha förkastats.

Frågan gäller inte vilken utbildning Upphandlingscenter upphandlat och som den valda leverantören ska leverera utan vad Upphandlingscenter begärt in i form av referensuppdrag. Senspero har lämnat anbud på en utbildning i kommunikation och konflikthantering precis som Upphandlingscenter efterfrågat och inget annat. Upphandlingscenter har inte heller ställt några krav som diskvalificerar referensuppdrag som eventuellt innehåller något mer än kommunikation och/eller konflikthantering.

Senspero vill också påtala att det hade varit mycket enkelt för Upphandlingscenter att gå tillbaks till Senspero och fråga om ett förtydligande om det var något de inte förstod, vilket inte skedde. Upphandlingscenter anger i sitt svar att ett sådant förtydligande hade inneburit risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Istället utsatte Upphandlingscenter Senspero för särbehandling och konkurrensbegränsning då de inte begärde in förtydligande och därför felaktigt förkastade Sensperos anbud. Detta kan rimligtvis inte vara lagstiftarens avsikt med 9 kap 8 § st. 2 LOU.

Styrups anbud

Senspero anser även att Upphandlingscenter brutit mot LOU genom att inte behandla Sensperos anbud på likvärdigt sätt som anbudet från Styrup. Styrup, som vann tilldelningen, har lämnat mycket knapphändiga och tveksamma beskrivningar av flera av sina referensuppdrag. Trots detta har deras referensuppdrag godkänts och Sensperos anbud förkastats.

För uppdraget till Stockholm Vatten skulle man i en mer kritisk granskning av det här uppdraget kunna säga att coachning inte räknas som utbildning och att orden "utbilda i kommunikation" dels är en alltför knapphändig beskrivning av kommunikationsutbildningen samt att det inte framgår om denna del verkligen motsvarar minst de 20 timmar som kravet säger eftersom det uppenbarligen också ingår coachning i totaluppdraget.

För uppdraget till Let me be Frank AB håller beskrivningen inte högre kvalitet eller tydlighet än den beskrivning från Senspero som förkastades.

Slutligen är anbudet från Styrup avseende referensuppdrag till Martin & Servera AB felbedömt och borde ha förkastats. Detta uppdrag består med största sannolikhet av 13 stycken separata endagsutbildningar, dvs. själva utbildningen som refereras är endast 8 timmar. Att så är troligt grundas dels på det faktum att Styrup uppger att konsulten utbildat samtliga mellanchefer på Martin & Servera AB, ett företag som enligt publika uppgifter år 2014 hade 2761 anställda, dvs. antalet mellanchefer på företaget är rimligtvis så stort och geografiskt utspritt att de rent praktiskt inte kan ha gått en och samma utbildning i tretton dagar alla tillsammans. Dessutom är det inte troligt att en utbildning i "Svåra samtal" har en utsträckning över tretton heldagar, speciellt inte i ett företag i livsmedelsbranschen. Utbildningsbeskrivningen på Martin & Servera AB:s hemsida där de erbjuder denna kurs i svåra samtal med kursledare [REDACTED] och "Kurslängd: 1 heldag" visar

också att fråga är om separata endagsutbildningar. Det finns således två jämbördiga och lika giltiga tolkningar av uppgiften ”en serie på 13 heldagar i ämnet svåra samtal” varav den ena tolkningen uppfyller det ställa kravet och den andra inte gör det. Varken svaret från Upphandlingscenter eller från Styrup visar med någon tydlighet vilken av dessa tolkningar som gäller. Att Styrup på heder och samvete intygat att företaget utfört uppdraget kontrakt-senligt ger inte svar på frågan om det var 13 unika dagar eller 13 dagar med samma innehåll. Styrups anbud borde därför ha förkastats.

Sensperos skada

Senspero skulle ha vunnit upphandlingen om Sensperos anbud inte förkastats. Det totala anbudspriset för Styrup var 777 000 kr medan Sensperos totala anbudspris var 646 800 kr, dvs. 130 200 kr lägre. Styrup fick prisavdrag med 423 000 kr av 504 000 kr maximalt möjligt för beskrivningen av utbildningsmetod och för intervju och slutade på ett jämförtal om 354 000 kr. Det finns ingen anledning att tro att Senspero skulle fått sämre prisavdrag för beskrivningen av utbildningsmetod och intervju, men för den händelse så skulle ske var Sensperos totala anbudspris 130 200 kr lägre till att börja med, vilket ger en god marginal till Sensperos fördel innan de två anbuderna skulle hamnat på samma jämförelsetal.

Skadan som uppstår består framför allt i att Senspero går miste om stora intäkter och lider stor ekonomisk skada. Skadan består även i att Senspero som liten aktör är mycket beroende av att med regelbundenhet ha referensbara uppdrag inom sitt verksamhetsområde för att kunna vinna framtida upphandlingar. Att på felaktiga grunder gå miste om den här upphandlingen gör att Senspero går miste om referensbara uppdrag vilket riskerar försvåra möjligheten att vinna framtida upphandlingar. Det är heller inte ofta en upphandling som denna kommer ut där även en mindre aktör kan uppfylla kraven. Slutligen, eftersom [REDACTED] är nyetablerad i Norrköping blir

även skadan att möjligheten till fortsatt etablering i regionen försvåras och försenas.

Upphandlingscenter

Upphandlingscenter har inte brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. Senspero har varken lidit eller riskerar att lida skada enligt 16 kap. 6 § LOU.

Sensperos anbud

Upphandlingscenter tillbakavisar Sensperos inställning om att Upphandlingscenter inte bedömt Sensperos anbud i enlighet med förfrågningsunderlaget. Det framgår tydligt av förfrågningsunderlaget att upphandlingen avsåg en utbildning inom kommunikation och konflikthantering och inte inom något annat. Det framgår lika tydligt av kravet på referensuppdrag att dessa ska avse "utbildningar inom kommunikation och/eller konflikthantering med målgruppen chefer". Upphandlingscenter har således inte upphandlat någon "blandad utbildning" som delvis avser kommunikation och konflikthantering och delvis någonting annat, såsom ledarskap. Upphandlingscenter har heller inte ställt krav på att referensuppdraget delvis ska avse kommunikation och/eller konflikthantering och delvis någonting annat. Syftet med upphandlingen och de däri ställda kraven var således att upphandla en utbildning med särskilt fokus på just kommunikation och/eller konflikthantering för chefer.

Upphandlingscenter har rätteligen förkastat Sensperos anbud med anledning av att Referensuppdraget inte endast omfattar kommunikation och/eller konflikthantering, vilket framgår tydligt av referensuppdragets beskrivning. Av referensuppdragets beskrivning framgår att uppdraget även innefattade utbildning inom ledarskap. En ledarskapsutbildning är inte detsamma som en

utbildning inom kommunikation och konflikthantering även om ledarskapsutbildningen innehåller delvis kommunikation och konflikthantering. Upphandlingscenter har inte gjort gällande att "ledarskap" och "kommunikation för chefer" står i något motsatsförhållande. Senspero tycks dock bortse från det faktum att det åberopade referensuppdraget inte är koncentrerat till just kommunikation och/eller konflikthantering och att syftet med Upphandlingscenters kvalificeringskrav, att säkerställa att anbudsgivarna har den erfarenhet och förmåga som krävs för att fullgöra det uppdrag som omfattas av upphandlingen, därmed faller.

Även om rätten skulle anse att kravet på en utbildning inom kommunikation och konflikthantering uppfylls genom en ledarskapsutbildning så har inte Senspero i sin beskrivning av referensuppdraget visat att den delen av ledarskapsutbildningen som avsåg kommunikation och konflikthantering uppgick till minst 20 timmar, vilket var ett krav i upphandlingen.

Vid bedömning av ett referensuppdrag måste Upphandlingscenter beakta hela beskrivningen av referensuppdraget och får inte låta bli att beakta vissa meningar och stycken till förmån för en viss anbudsgivare. Ett sådant agerande skulle strida mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Orden titel, syfte och innehåll har rent definitionsmässigt olika innebörd men ska givetvis korrespondera vid en beskrivning av en utbildning. Det fanns i vart fall inget skrivet i Sensperos anbud som borde gett Upphandlingscenter anledning att tvivla på att titel, syfte och innehåll inte korresponderar med varandra i beskrivningen av detta referensuppdrag. Exempel på beskrivna syften som visar att utbildningen omfattade ledarskap är "ge ledare nya perspektiv, upplevelser och verktyg till att tillsammans med medarbetare skapa tydliga målbilder", "utveckla ledares förmåga att... leda sig själv och andra... skapa delaktighet och ansvarstagande", och "bidra till hälsofrämjande organisationer med ett salutogent och etiskt ledarskap". För att uppnå dessa syften måste även utbildningen innehållit ämnet ledarskap, vilket

också korresponderar med utbildningens titel "Personligt ledarskap för chefer".

Sensperos påstående att få organisationer håller i utbildningar i kommunikation enbart för att utbilda i kommunikation är helt irrelevant för bedömningen om uppställda krav i upphandlingen är uppfyllda. Dessutom är det visat att Senspero själva har hållit i utbildningar i enbart kommunikation och konfliktantering för t.ex. Katrineholms kommun som var ett referensuppdrag som Upphandlingscenter godkände eftersom det tydligt framgick av beskrivningen att utbildningen endast avsåg kommunikation och konfliktantering.

Upphandlingscenter har inte begärt något förtydligande gällande Referensuppdraget av flera anledningar. För det första har Upphandlingscenter förstått hela Sensperos beskrivning av referensuppdraget. För det andra är inte Upphandlingscenter på något sätt skyldig att begära in förtydliganden, utan ska snarare vara mycket restriktiv med att begära in sådana. Enligt 9 kap. 8 § st. 2 LOU får den upphandlande myndigheten endast begära att ett anbud förtydligas om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. En sådan risk hade förelegat om Upphandlingscenter hade begärt ett förtydligande av Senspero.

Styrups anbud

Upphandlingscenter tillbakavisar Sensperos påstående om att Styrups referensuppdrag inte uppfyller uppställda krav på referensuppdrag och att Upphandlingscenter inte tillämpat likabehandlingsprincipen.

Av beskrivningen av Styrups referensuppdrag åt Stockholm Vatten framgår tydligt att samtliga krav på referensuppdrag uppfylls. Sensperos påstående om att coachning inte är utbildning tillbakavisas bestämt av Upphandlings-

center. Coachning innebär en praktisk träning för deltagaren i utbildningen. Genom att bli coachad lär man sig, vilket är en utbildning. Detta referensuppdrag stämmer dessutom väldigt väl överens med ett krav på att minst 50 procent av utbildningstiden ska bestå av praktisk träning och interaktion som Upphandlingscenter har ställt i punkten 4.2 i förfrågningsunderlaget. Det bör också påpekas att det i förfrågningsunderlaget inte fanns något krav på hur omfattande beskrivningen av referensuppdraget skulle vara. Det enda krav som ställdes på beskrivningen var att det av beskrivningen skulle framgå att referensuppdraget avser utbildning inom kommunikation och/eller konflikthantering med målgruppen chefer. Ett krav som beskrivningen av Styrups referensuppdrag åt Stockholm Vatten uppfyller.

Även av beskrivningen av Styrups referensuppdrag åt Let me be Frank AB framgår tydligt att kravet på referensuppdrag uppfylls. Utbildningen avsåg både kommunikation och konflikthantering. Av beskrivningen framgår också tydligt att målgruppen var chefer. Referensuppdraget uppgick till 24 timmar, alltså uppfylls kravet på minst 20 timmar. Det finns således inget otydligt i den beskrivningen av referensuppdraget. Vad Sensperos menar med att beskrivningen "inte håller högre kvalitet" än Sensperos beskrivning är oklart. Något krav på kvalité gällande referensuppdragens beskrivningar har inte ställts i upphandlingen. Det skulle dessutom vara helt oförenligt med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU att jämföra två anbud med varandra och genom en jämförelse besluta om det ena anbudet uppfyller ett visst krav eller inte.

Styrups referensuppdrag åt Martin & Servera AB uppfyller också samtliga krav på referensuppdrag, vilket framgår tydligt av beskrivningen av referensuppdraget. Hela Sensperos argumentation kring detta referensuppdrag bygger på ogrundade antaganden som hör varken hemma i en rättsprocess eller i en offentlig upphandling. Det Upphandlingscenter har att förhålla sig till vid bedömningen av huruvida ett visst uppställt krav uppfylls är endast

det som framgår av det anbud som lämnats in i upphandlingen. Av referensuppdragets beskrivning framgår inte att det avser "13 stycken separata en-dagsutbildningar" såsom Senspero påstår. Det som framgår av beskrivningen är att utbildningen är "en serie på 13 heldagar", vilket är helt naturligt med tanke på att utbildningen totalt uppgick till 120 timmar. Hur många mellanchefer Martin & Servera har framgår inte heller av referensuppdragets beskrivning. Sensperos antagande om antal mellanchefer utifrån antal anställda är helt absurt. I jämförelse kan tas Norrköpings kommun som har cirka 10 000 anställda med cirka 50 mellanchefer. Styrups referensperson har genom egen underskrift av den aktuella handlingen på heder och samvete intygat att Styrup utfört ovan åberopat referensuppdrag kontraktsenligt. Upphandlingscenter har därmed ingen anledning att ifrågasätta det åberopade referensuppdraget. Således föreligger det ingen grund för att förkasta anbudet ifråga.

Sensperos skada

Sensperos anbud har rätteligen förkastats enligt vad som framförts ovan. Senspero har därför varken lidit någon skada eller riskerar att lida skada enligt 16 kap. 6 § LOU. Sensperos påstående om att bolaget hade vunnit upphandlingen om Sensperos anbud inte hade förkastats är endast ett påstående. Upphandlingen gjordes med avsikt att anta "det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet", innebärande att förutom pris skulle även anbudsgivares utbildningsmetod och intervju utvärderas. Hur stort avdrag Sensperos anbud hade fått om anbudet gått vidare till utvärdering är oklart. Det faktum att Styrups anbud bedömdes korrekt innebär inte att det är säkert att Sensperos anbud, i det fall anbudet hade blivit kvalificerat, hade fått lägst jämförelsetal i utvärderingen. Upphandlingscenter vill dessutom framföra att det inte ankommer på domstolarna att göra en utvärdering av anbuden utan att upphandlande myndigheter har stor frihet att inom ett affärsmässigt övervägande värdera anbuden. Vidare anser inte Upphandlingscenter att den av

Senspero åberopade skadan "att möjligheten till etablering i regionen försvåras och försenas" är någon skada och den saknar dessutom adekvat kausalitet till den aktuella upphandlingen.

Styrup

Styrup förkastar alla påståenden om att uppställda krav inte skulle vara uppfyllda. Samtliga referensuppdrag som Styrup angett uppfyller uppställda krav. I Styrups referenser ingår inte utlagda kurserbjudanden på Martin & Serveras hemsida. Uppdragsgivare för heldagskursen till utlagda kurserbjudanden är [REDACTED] och gäller Gastro Merit, en enhet inom Martin & Servera som serverar hotell, konferens och restaurangbranschen med utbildningar. Referensen angiven i anbudet hänvisar till ett internt utbildningsprogram för Martin & Serveras chefer där uppdragsgivaren är [REDACTED]. Fråga är således om två helt olika uppdrag.

UTREDNING I MÅLET

Förfrågningsunderlaget

Av punkten 8.0 Kvalificeringskrav Referensuppdrag framgår, såvitt här är aktuellt, följande.

För kvalificering krävs vidare att anbudsgivaren styrker att respektive offererad konsult under de tre senaste åren har slutfört tre utbildningar inom kommunikation och/eller konflikthantering med målgruppen chefer (så kallade referensuppdrag). Omfattningen av respektive referensuppdrag ska ha uppgått till minst 20 timmar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

En upphandlande myndighet är fri att bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas samt kriterierna för tilldelning av kontrakt så länge de gemenskapsrättsliga principerna iakttas. De obligatoriska krav som anges i förfrågningsunderlaget ska normalt vara till fullo uppfyllda i anbudet för att den upphandlande myndigheten ska kunna uppta ett anbud till slutlig anbudsutvärdering och tilldela anbudsgivaren kontrakt i upphandlingen.

Upphandlingscenter har diskvalificerat Senspero med motiveringen att Senspero inte uppfyller ett obligatoriskt krav enligt punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget eftersom Referensuppdraget inte motsvarar i punkten efterfrågad utbildningsinsats.

Det aktuella kvalificeringskravet innebär att anbudsgivaren tillsammans med sitt anbud ska lämna ifyllda blanketter rörande minst tre referensuppdrag som erbjuden konsult har slutfört under de tre senaste åren varvid refe-

rensuppdragen ska avse utbildningar inom kommunikation och/eller konflikthantering med målgruppen chefer med en omfattning om minst 20 timmar. Kontraktsenligt utförande av åberopade referensobjekt ska vidare intygas av uppdragsgivaren på heder och samvete. Upphandlingscenter har utöver vad som framgår av punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget inte preciserat hur utförlig beskrivningen av referensuppdragen ska vara för att kravet ska anses uppfyllt och inte heller tillhandahållit någon tillkommande information vilka utbildningsinsatser som, enligt Upphandlingscenter, kan anses ingå begreppet utbildning inom kommunikation och/eller konflikthantering.

Ifrågavarande kvalificeringskrav kan, mot bakgrund av kravets utformning enligt ovan, inte anses innebära att åberopade referensuppdrag inte får innehålla något inslag av annan utbildning än den efterfrågade utbildningserfarenheten. Frågan är således om Senspero genom sitt anbud kan anses ha styrkt att Referensuppdraget, alldeles oavsett om det till viss del kan anses ha omfattat något annat än krävt utbildningsinnehåll, inneburit en utbildningsinsats inom kommunikation och/eller konflikthantering med målgruppen chefer som omfattat minst 20 timmar.

I beskrivningen av Referensuppdraget, som omfattat totalt 80 timmar, har i anbudet angetts bl.a. följande.

”Hela utbildningens upplägg bygger på att utveckla ledarnas kommunikativa förmåga och hur de kan interagera med medarbetare och samarbetspartners på ett konstruktivt sätt”.

[...]

”Deltagarna fick en gedigen plattform i kommunikationens betydelse, teoretisk och upplevelsebaserad, tekniker för att leda samtal, frågeteknik, tekniker för coachande förhållningssätt, jag-budskap,

styrkebaserad förändringsledning som Appreciative Inquiry och förändrings-kommunikation. I utbildningen ingick också konflikthantering och att hantera egna och andras känslor”

Beskrivningen ovan rörande Referensuppdragets övergripande innehåll förmedlar enligt förvaltningsrätten att utbildningens huvudsakliga fokus och innehåll varit kommunikation ur både teoretisk och praktisk synvinkel samt att konflikthantering även utgjorde en del av utbildningen. Mot bakgrund av angivet förhållande, att utbildningens kravuppfyllnad såvitt avser bl.a. krävd tidsåtgång om 20 timmar för angiven utbildning intygats av Senspero samt med beaktande av det förhållandet att uppdragsgivaren på heder och samvete intygat att i referensblanketten beskrivet uppdrag utförts kontraktsevenligt finner förvaltningsrätten, vid en sammantagen bedömning, att Senspero genom sitt anbud visat att Referensuppdraget uppfyller ställt krav på erfarenhet i nu aktuellt avseende. I målet har vidare inte ifrågasatts att Referensuppdraget avsåg utbildning till chefer inom krävd tidsperiod.

Bedömningen ovan innebär att Upphandlingscenter förfarit felaktigt genom att på aktuell grund diskvalificera Senspero som anbudsgivare i upphandlingen. Agerandet strider mot LOU och den grundläggande principen om likabehandling.

Mot bakgrund av uppgiften om det pris som Senspero har offererat, som Upphandlingscenter inte har ifrågasatt, och i övrigt framkomna uppgifter finner förvaltningsrätten vidare att utredningen i målet stödjer att detta agerande medfört att Senspero riskerar att lida skada. Det finns därmed grund för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Upphandlingscenters överträdelse är inte hänförlig till det konkurrensuppsökande skedet varför rättelse är en tillräckligt ingripande åtgärd. Rättelsen ska bestå i att en ny anbudsprövning genomförs varvid Upphandlingscenter

ska utgå ifrån att det saknas skäl att förkasta Senspero med hänvisning till att kravet om referenser enligt punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget inte är uppfyllt.

Mot bakgrund av vad som ovan sagts avseende innebörden av kravet enligt punkten 8.0 i förfrågningsunderlaget finner förvaltningsrätten att den omständigheten att Styrups referensuppdrag avseende utbildningar för Let me be Frank AB och Stockholm Vatten är kortfattade och inte detaljerat beskriver respektive uppdrags innehåll inte utgör skäl för Upphandlingscenter att underkänna referenserna på sätt som Senspero gör gällande eftersom båda dessa uppdrag utifrån sina beskrivningar avser sådan utbildning som efterfrågats i den aktuella punkten.

Vad sedan beträffar Styrups referensuppdrag avseende Martin & Servera finner förvaltningsrätten följande. Det finns inget stöd för att en upphandlande myndighet generellt sett skulle vara skyldig att kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga. Denna skyldighet kan normalt sett inte anses sträcka sig längre än till en jämförelse mellan uppgifterna i anbuden och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Någon skyldighet att också kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga kan inte anses föreligga om det inte i det enskilda fallet finns anledning att ifrågasätta uppgifterna. Då uppgifterna i Styrups anbud inte utvisar annat än att det ställda kravet uppfylls har Senspero enligt förvaltningsrättens uppfattning inte i tillräcklig grad visat att Upphandlingscenter haft någon anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. Skäl för att diskvalificera Styrup på av Sensperos angiven grund saknas således. Ansökan om överprövning ska därför i denna del avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Tomas Kjellgren

Föredragande har varit Stefka Bokmark.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.